

ALMANYA'DA MUHASEBE EĞİTİMİ VE TÜRKİYE İÇİN BİR MODEL ÖNERİSİ

Dr.Salim ŞENGEL

ABSTRACT

To supply the circles interested in business counts and conclusions with correct and reliable data depends on the quality of education of concerned accounting staff. To fulfil this needs requires an education system which is good enough to educate qualified accountants.

In this field in Germany (Baden-Württemberg) there is a complex and very advanced educational system. In this essay, the trial has been taken to show this system and the educational institutions which take place in that system shortly. Additionally the values which are aimed to be gained through that education by learners have been stressed.

It has been also tried to explain generally how the education and study of accounting in the graduate school of the University of Hohenheim, Faculty of Economics and Social Sciences is organized and works.

As conclusion, a new model of the education of accounting for Turkish scholars has been proposed. Moreover, the purposes of that educational system, the length of education and study in the schools, and under which requirements the scholars could be accepted to the

schools has been discussed. In the light of these proposals, it is intended to educate better qualified accounting staff for Turkey.

ÖZET

İşletme faaliyetleri ve sonuçları ile ilgili kesimlere doğru ve güvenilir bilgilerin sunulabilmesi muhasebe alanında çalışacak kişilerin iyi bir muhasebe eğitimi almış olmasına bağlıdır. Ekonominin gereksinim duyduğu nitelikli muhasebe elemanlarını yetiştirecek iyi bir eğitim sistemine gereksinim vardır.

Bu bağlamda Almanya'da (Baden-Württemberg Eyaleti'nde) oldukça karmaşık, karmaşık olduğu kadar da ciddi bir eğitim sistemi vardır. Bu çalışmada, bu eğitim sistemi şema ile gösterilmiş ve sistem içinde yer alan okullar kısaca tanıtılmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu okulların öğrenciye kazandırmayı hedeflediği faziletler belirtilmiştir.

Üniversite düzeyinde ise Hohenheim Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Fakültesinde (Fakültät V Wirtschafts-und Sozialwissenschaften) yapılan muhasebe eğitimi ve öğretimi kısaca ve genel hatlarıyla ortaya konmaya çalışılmıştır.

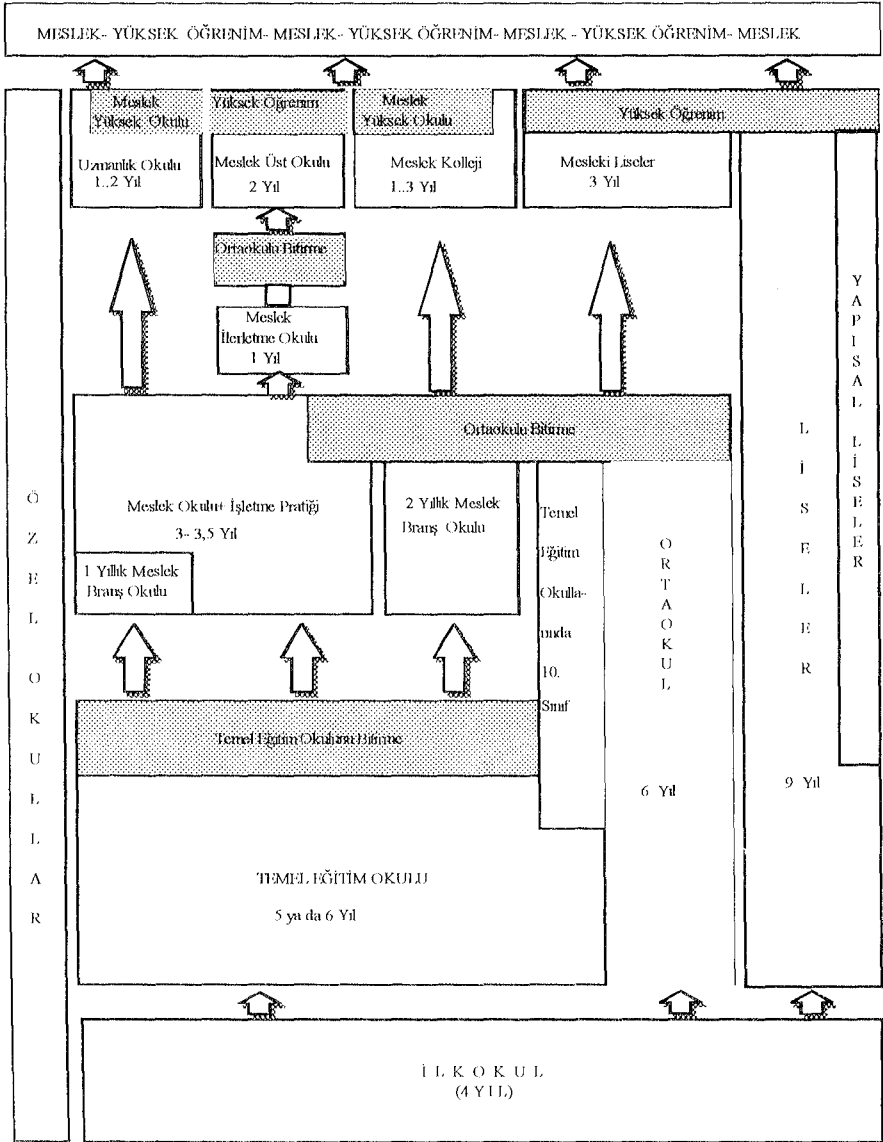
Son olarak ülkemiz koşulları da dikkate alınarak muhasebe eğitim ve öğretimine bir kalite getireceği düşüncesiyle bir eğitim modeli önerilmiştir. Ayrıca eğitim modelinin hedefleri ve modelde yer alan okulların eğitim ve öğretim süreleri ile bu okullara gidebilmek için hangi koşulların öngörülebileceği belirtilmiştir. Bu öngörüler çerçevesinde nitelikli muhasebe elemanlarının yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

GİRİŞ

İşletme faaliyetleri ve sonuçları ile işletme yöneticileri yanında, işletme sahip ve ortakları ile diğer ilgili kişi ve kuruluşlar yakından ilgilienirler. İşletme ile ilgili bu kişi ve kuruluşların alacakları kararlara temel oluşturacak doğru ve güvenilir bilgiler muhasebede

üretilecektir. Bu anlamda muhasebede üretilecek bilgilerin doğru ve güvenilir olması muhasebe alanında çalışacak kişilerin iyi bir muhasebe eğitimi almış olmasına bağlıdır. İyi bir muhasebe eğitimi almamış kişilerin hazırlayacağı bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği hakkında kuşku olmasına doğaldır. Bu bağlamda ekonominin gereksinim duyduğu muhasebe elemanlarının eğitimi özel bir önem taşımaktadır. Okullarda verilen muhasebe eğitiminin ekonominin her düzeyde gereksinim duyduğu elemanı karşılayacak durumda olması beklenir.

Bu bağlamda Almanya'da (Baden-Württemberg Eyaleti'nde) oldukça karmaşık, karmaşık olduğu kadar da ciddi bir eğitim sistemi vardır. Bu çalışmada Baden-Württemberg Eyaleti'ndeki muhasebe eğitimi incelenerek Almanya'da sözkonusu edilen muhasebe elemanlarının yetiştirilmesine yönelik programların niteliği verilmeye çalışılmıştır. Bu eğitim sistemi içinde mesleki okullar önemli bir yere sahiptir. Ticari mesleki okullar ikili sisteme göre bir meslek öğretimi yapan meslek okulunu ve tam gün okullarını kapsamaktadır. Baden-Württemberg Eyaletindeki eğitim sistemi aşağıdaki gibi şematize edilebilir;

Baden-Württemberg Eyaleti Eğitim Sistemi

Sistemin incelenmesinden anlaşılacağı gibi eyalette muhasebe eğitim ve öğretimi yapan okullar şöyle sıralanabilir;

- Meslek Okulu(ikili sistem)(Berufsschule)
- Meslek Branş Okulu (Berufsfachschule)
- Meslek Kolejleri (Berufskolleg)
- Meslek Üst Okulu (Berufsoberschule)
- Uzmanlık Okulu (Fachschule)
- Ticaret Lisesi (Wirtschaftsgymnasium)

Eyaletteki eğitim sisteminde yer alan okullar bir zincirin halkaları gibi birbirinin devamı şeklinde olup, bu eğitim sistemi ile ekonominin gereksinim duyduğu her seviyedeki elemanın yetiştirilebilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca ticari alandaki eğitim ve öğretim öğrencilerin kişiliğini bir bütün olarak geliştirecek şekilde düzenlenmiş olup, bunun için mesleki dersler aracılığıyla verilen mesleki bilgi ve beceriler genel dersler vasıtasıyla verilen bilgilerle tamamlanmaktadır. Böylece öğrenciler mesleki bir niteliğe sahip bireyler olarak toplumsal yaşama katılabilecek, sorumlu davranabilecek ve görev üstlenebilecek bir şekilde yetiştirilmektedir.

Eyalette üniversite öncesi muhasebe eğitim ve öğretimi yapan okullar kısaca aşağıdaki gibi tanımlanabilir:

ÜNİVERSİTE ÖNCESİ MUHASEBE EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ

Ticari Meslek Okulu

Meslek okulu, mesleğin öğrenilmesi ya da mesleğin yerine getirilmesinde gerekli mesleki kuramsal bilgilerin öğretilmesi yanında genel bilgilerin derinleştirilmesi ve genişletilmesi görevine de sahiptir.

Gençliğin büyük bir kısmı için meslek okulu, okullu olmanın son durağıdır.

Didaktik etkisini uygulama işletmelerinin partneri olarak yapar. Mesleki derslerin hedefleri ve içerikleri, meslek öğretimi tüzükleri gereğince verilmesi gereken mesleki kalitenin sağlanması ve işletme gerçeğine göre düzenlenir.

Genel derslerin ders içerikleri meslek teorisi dersleri aracılığıyla doldurulur ve bütünlük(entege) bir eğitimin yapılmasına katkıda bulunulur.

Meslek okulu, mesleğin öğretilmesine yardımcı olan ve devam edilmesi zorunlu bir okuldur. Okula devam zorunluluğu ilkesel olarak 3 yıldır. Bir genç 18 yaşını tam olarak doldurmadığı sürece okula devam etmek zorundadır.

Okul, bitirme sınavı ile sona erer.

Meslek Branş Okulu (Ekonomi Okulu) (Berufsfachschule)

Meslek branş okulu, temel eğitim okulunu bitirdikten sonra devam edilen iki yıl süreli bir tam gün okuludur. İki yıllık meslek branş okuluna devam edebilmek için iyi bir temel eğitim diplomasına sahip olmak gerekir. Bu okul türü;

- Mesleki bir temel eğitimi ya da,
- Mesleki bir faaliyete hazırlık eğitimi ve genel eğitim verir.

Meslek branş okulu eğitim süresi içinde öğrencilerine mesleki temel bilgi ve beceriler kazandırma ve meslekle ilgili problemleri kuramsal olarak kavrama ve bunlara pratik bir çözüm bulmaya erkli kılma görevine sahiptir. Genişletilmiş bir genel eğitim vasıtasıyla tamamlanan meslek eğitimi içeriği, öğrencilerin soyut ve mantıklı düşünme yeteneklerini geliştirir.

Bu okulda verilen mesleki temel eğitim, meslek eğitimin birinci yılına denktir. Verilen eğitim, mesleki temel eğitimin bir parçası ve mesleki eğitim içinde devam eden eğitim sürecinin temel ögesidir. Bununla bu okul türü temel eğitim okulundan uzmanlık okullarına gitmeye olanak sağlayan mesleki bir eğitim sürecine sahip olup, özellikle meslek kolejleri ve ticaret lisesi arasında da bir köprü görevi yapar.

Okul, okul bitirme sınavı ile sona erer ve başarı durumunda ortaokul diploması elde edilir. Meslek branş okuluna devam etme ile bir yanda ortaokul diploması gerektiren meslekleri yapabilme, diğer yandan okul eğitimine devam ederek genel ya da branşa bağlı olarak yüksek öğrenime devam hakkı elde edilebilir.

Ticari Meslek Kolejleri (Kaufmännisches Berufskolleg)

Ortaokulu bitirdikten sonra devam edilen meslek kolejleri, mesleki eğitim ile genel bir eğitim vermektedir.

Meslek kolejleri tam gün okulu olarak eğitim ve öğretim yapar. 2 yıllık bir eğitim ve öğretim süresine sahip bu okul türü meslek koleji I ve II olmak üzere iki aşamalı olup her biri bir yıllıktır. Meslek koleji II meslek koleji I'in devamı olup, meslek koleji I'de başarılı olan öğrenciler meslek koleji II'ye devam edebilirler.

Meslek kolejinin görevi, genç insanları, çalışma ve meslek dünyası içindeki seviyeli meslekler için hazırlamaktır. Kuramsal bilgi, pratik beceri, olguları kuramsal olarak algılayabilme, sorunları bağımsız olarak çözebilme becerisi kazandırma yanında öğrencilerde nesnel ve dengeli düşünme anlayışı geliştirilmeye çalışılır.

Ayrıca mesleki, genel bilgi ve becerilerin yanında, yaratıcı gücün geliştirilmesi, karakter eğitimi, ahlaki, sosyal değerlerin ve davranışların kazandırılması da hedeflenmektedir.

Bütün meslek kolejlerine girebilmek için ortaokulu bitirmiş olmak ya da uzmanlık okuluna devam edebilme hakkı elde etmiş olmak ya da eş değer bir eğitim durumuna sahip olmak gerekir.

Okul, bitirme sınavı ile sona erer.

Yüksek okula devam edebilmek için meslek koleji I'de ve II'de ek olarak matematik ve fizik derslerinin alınmış olması gerekir. Meslek koleji II'nin sonunda yapılacak ek sınavın başarılması durumunda meslek yüksek okuluna gitmeye hak kazanılır.

Meslek Üst Okulu (Berufsoberschule)

Meslek üst okulu orta ve üst basamak olmak üzere iki aşamalı bir tam gün okulu olarak eğitim ve öğretim yapar.

Orta Basamak (Meslek İlerletme Okulu) (Berufsaufbauschule)

Mesleği ilerletme okulu ikinci eğitim yolu olarak bitirilmiş bir meslek eğitimi ya da ilgili bir mesleki faaliyetin temel öğeleri üzerine mesleki ve kapsamlı bir genel eğitim sağlar. Bu okul, temel eğitim okulu, meslek okulu ve işletmede sağlanan bilgi, beceri, yetenek, düşünüş biçimi ve davranışlar temelinde eğitimi devam ettirir. Özellikle meslekle ilgili eğitim genişletilerek, öğrencilerin olguları derinlemesine anlaması, kapsamlı olarak görebilmesi, problemlerin kavranabilmesi ve bununla soyut ve mantıklı düşünme becerisine götürme hedefi ile eğitim tamamlanır.

Mesleği ilerletme okulu, meslek yaşamına seviyeli ve sorumluluk alabilecek yetenekli öğrenciler hazırlar ve öğrencilerin eğitimlerine devam edebilmesini olanaklı kılar.

Meslek ilerletme okuluna giriş için, temel eğitim okulunu bitirme, meslek okulunu ve bir meslek eğitimini bitirme ya da uygun eğitim durumuna sahip olmak gerekir.

Meslek geliştirme okulunda eğitim bir yıl tam gün okulu olarak devam eder ve uzmanlık okuluna devam etme hakkı tanıyan bir sınavla biter. Bu okulu bitirmekle öğrenciler, ortaokul diploması isteyen bir meslek eğitimi yapabilir ya da meslek üst okulu- üst basamağına devam edebilirler.

Üst Basamak (Ekonomi Üst Okulu) (Oberstufe)

Meslek üst okulu üst basamağı ikinci eğitim yolu olarak derinlemesine ve genişletilmiş bir genel eğitim ve kuramsal bir eğitim verir. Tamamlanmış bir meslek eğitimi ve iyi bir not ortalamasına sahip ortaokul diploması ile daha yüksek mesleki hedefler elde etmek isteyen, eğitim yapmaya hevesli ve yetenekli genç yetişkinlere bilimsel düşünme ve çalışma tarzı verilmeye çalışılır.

Meslek üst okulu üst basamağının hedefi, öğrencilere, ekonomi bilimlerinin içindeki alanlarda yüksek öğrenime devam edebilme becerisi kazandırmaktır.

Meslek geliştirme okulu üst basamağı tam gün okulu olarak 2 yıl sürer ve branşla bağlantılı bir yüksek okula devam hakkı tanıyan bir sınavla biter. İkinci bir yabancı dilden tamamlayıcı bir sınavla genel yüksek öğrenim hakkı elde edilir.

Uzmanlık Okulu (Fachschule)

Dünyadaki hızlı teknolojik ve ekonomik değişimlere ayak uydurabilecek, orta seviyelerdeki faaliyetler için eğitilmiş insan gücünü yetiştirmeyi hedefleyen uzmanlık okulu, bir yüksek öğrenime hazırlıktan çok yeni durumların pratik uygulamalarına yönelik bir eğitim yapmaktadır.

Uzmanlık okulunun hedefi, öğrencilerine mesleki bir kalite, bilgi ve beceri kazandırmaktır. Uzmanlık okulu öğrencilerinin, sorunları anlayabilecek, yapısını belirleyebilecek, çözümlenebilecek,

karar verebilecek ve sorunların değişik durumlar içindeki çözüm yollarını bulabilecek durumda olmaları zorunludur. Ayrıca yaratıcı fikirler geliştirmeleri gerekir.

Ekonomik düşünebilme ve sorumlu davranabilme her koşulda önemli bir hedeftir. Orta seviyede yönetim basamaklarında görev alacaklar için çalışanları yönlendirme, güdüleme ve karar verme önemlidir. Çatışmalarda yapıcı eleştiri, etki ve çözüm takım çalışması oluşturma kadar önemlidir.

Uzmanlık okulu 2 yıllık bir eğitim süresine sahiptir. Bir meslek eğitimini tamamlamış ve en az 2 yıllık mesleki bir pratiği olan genç insanların devam edebileceği bu okul, mesleki pratik çalışma ve branş özelindeki temel eğitim üzerine ticari temel bilgiler genişletilir, işletme fonksiyonu ya da ekonomi kolu yönlü seviyeli mesleki branş bilgileri verilir ve genel eğitime devam edilerek derinleştirilip genişletilir.

Okul, bitirme sınavı ile sona erer.

Seçimlik dersleri ek olarak almış olan öğrenciler bitirme sınavına ek bir sınava daha girerler ve başarılı olurlar ise meslek yüksek okuluna gitmeye hak kazanırlar.

Ticaret Lisesi

Ticaret liseleri öğrencilerini iki yabancı dil ile yüksek öğrenim yapabilecek duruma getirmeyi hedeflemektedir. Üç yıllık öğrenim süresine sahip ticaret liselerinin özel görevi öğrencileri, meslek ve çalışma dünyası için gerekli olan, ekonomi içindeki eğitim değerleri ile çok açık görüş ve eğilimle bağlamak ve bunların öğrenciler tarafından anlaşılmasını sağlamaktır. Özellikle ekonomi alanında işin özüne uygun ve sorumlu davranış kazandıracak eğitim verilmeye çalışılır. Bunun yanında öğrenciler çatışmalarda toleranslı ve sosyal sorumlu davranmayı öğrenirler.

İşletme, iktisat ve muhasebe dersleri bu okulun belirleyici ve ağırlıklı dersleridir. Derslerin içeriği ekonomi ve çalışma dünyasının problemleri ve durumlarından oluşmaktadır. Lise üst basamağı öğrencileri, sadece bir yüksek öğrenime devam edebilir duruma getirmekten çok, ekonomi ve yönetim içindeki düzeyli faaliyetler için mesleki bir profil kazandırmayı amaçlar. Ders bu yüzden kavram

yönlü değil problem yönlüdür. Ön planda daima sistem ilişkileri içinde düşünme çabaları bulunmaktadır.

Ticaret lisesi, bitirme sınavı ile sona erer. Bitirme sınavında başarılı olan ve iki yabancı dil bilen öğrenciler tüm Almanya'da geçerli olan genel yüksek öğrenime devam etme hakkı elde ederler. Eğer iki yabancı dile sahip değil iseler branşla bağlantılı olarak yüksek öğrenime, örneğin ekonomi bilimleri, sosyal bilimler ve hukuk öğrenimine devam edebilirler.

Yukarıda tanıtılmaya çalışılan bütün bu okulların ortak hedefi öğrencilere kuramsal bilgi ve beceri kazandırma yanında gerçeğe uygun kararlar verebilme, grup çalışması içinde yer alabilme, güvenilirlik, yoğunlaşma, sabır, itinalılık, başarıya ulaşmaya istekli olma, sorumluluk anlayışı ve bilincinin geliştirilmesi gibi faziletlerdir.

ÜNİVERSİTEDE MUHASEBE EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ

Almanya'da her üniversitenin kendine özgü özellikleri olması nedeniyle bütün üniversitelerde yapılan muhasebe öğretim ve eğitimini bir kalıp içinde açıklamak oldukça zordur. Bu nedenle burada Baden-Württemberg Eyaleti Stuttgart-Hohenheim Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Fakültesinde (Fakültät V Wirtschafts-und Sozialwissenschaften) yapılan muhasebe eğitim ve öğretimi kısaca ve genel hatlarıyla belirtmekle yetineceğiz.

Dört yıllık (8 dönem) eğitim ve öğretim süresine sahip olan fakültede öğretim iki aşamadan oluşur. Ön diploma (ön lisans) sınavına kadar olan evre (4 dönem) temel öğretim (Grundstudium) ve ön diploma sınavından sonraki evre (4 dönem) ana öğretim (Hauptstudium) olarak adlandırılmaktadır. Temel öğretimde öğrencilere finansal muhasebe ve maliyet muhasebesi, muhasebe I ve II olarak verilmektedir. Muhasebe I ve II ön diploma sınavına girebilmek için matematik ve istatistik dersleri ile birlikte ön koşul dersleridir. Bu derslerden dönem içinde yapılan sınavlarda başarılı olunması gerekmektedir.

Eğitim ve öğretimin ikinci evresi 4 dönemlik ana öğretim kendi içinde esas öğretim (Kernstudium-Bütün öğrencilerin almak zorunda oldukları dersleri kapsar) ve uzmanlık öğretiminden

(Vertiefungsstudium) oluşur. Uzmanlık öğretiminde öğrenciler seçim yapma hakkına sahiptirler. Muhasebe ve finans, denetim ve kontrol diğer uzmanlık bilim dalları ile birlikte seçimlik uzmanlık bilim dalları olarak öğrencilerin seçimine sunulmaktadır. Öğrenciler en az iki uzmanlık bilim dalı seçmek zorundadırlar.

Ana öğretimin sonunda öğrenciler bir bitirme çalışması yanında, yazılı ve sözlü olmak üzere seçmiş oldukları ve almak zorunda oldukları alanlardan fakülte bitirme sınavına girerler.

TÜRKİYE İÇİN BİR MODEL ÖNERİSİ

Günümüzde sürekli ve hızla değişen ekonomi, kapsamlı mesleki bilgi ile beraber genel eğitim almış, ufku geniş, yeni değişimlere çabuk ayak uydurabilen, sağlam bir kişiliğe sahip genç insanlara gereksinim duymaktadır. Bu gereksinimi karşılayabilmek için mesleki eğitim ile beraber genel bir eğitim de veren bir eğitim sistemi oluşturulması gerekmektedir. Zaten günümüzdeki bilgi yoğunluğu içinde genel eğitim anlamında genç insanların bu bilgilerin tümünü elde etmeleri de pek mümkün gibi gözükmemektedir. Kapsamlı bir mesleki eğitim ile beraber verilecek genel eğitimin hedeflere daha uygun düşebileceği söylenebilir. Bu bağlamda muhasebe eğitimine bir kalite getireceği düşüncesiyle ülkemiz koşulları da dikkate alınarak bir eğitim modeli önerilmiştir.

Modelin amacı aşağıdaki gibi sıralanabilir:

-Öğrencilere temel eğitimleri sırasında asgari düzeyde bir ekonomi bilgisi kazandırma.

-Temel eğitimden sonra öğrencileri ilgi alanlarına göre yönlendirme.

-Ekonominin gereksinim duyduğu muhasebe elemanlarını yetiştirebilme

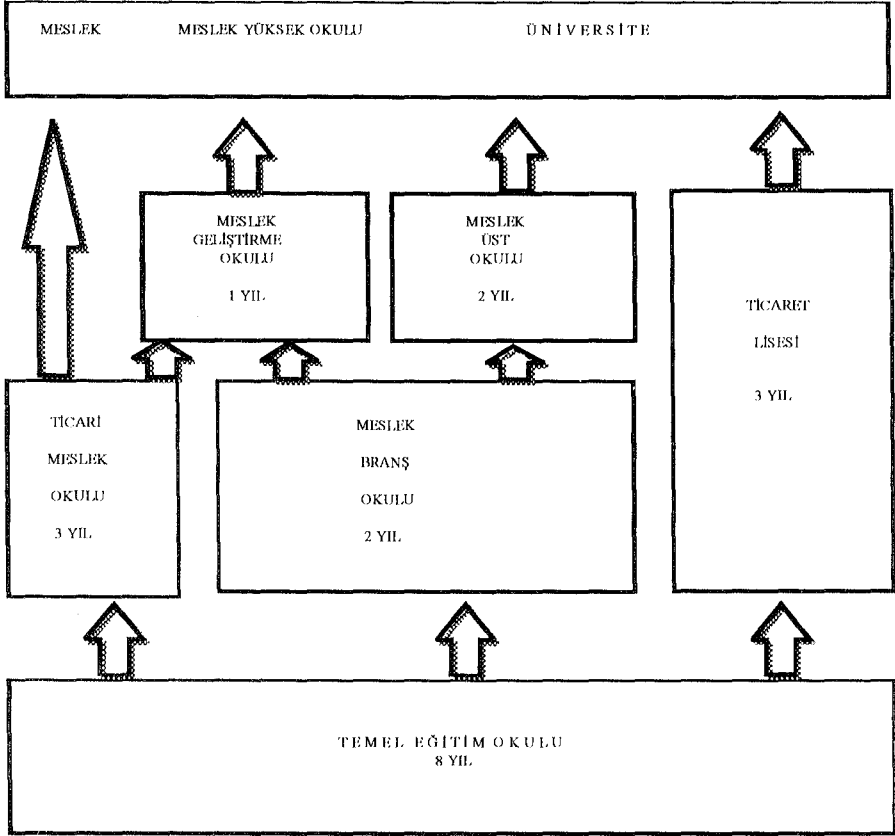
-Üniversiteye devam edecek genç insanlarda sağlam bir mesleki bilgi alt yapısını oluşturma

-Eğitimin birbirinin tekrarı yerine birbirinin devamı olacak şekilde şekillendirilmesi

-Sistemin gerektirdiği sınav sistemi gereği olarak öğrencileri üniversite aşamasında değil de eğitim sürecinin çeşitli basamaklarında

ve okul yıllarındaki başarılarını da dikkate alarak değerlendirme ve elde edilen sonuca göre bir karar verme.

İtinalı, düzenli, başarmaya istekli, gerçeğe uygun kararlar verebilen, sorumlu davranabilen kişilikli insanlar yetiştirme. Sistemi şemasal olarak şöyle gösterebiliriz;

Model Eğitim Sistemi

Bu sistemde öğrencilerin 8 yıllık temel eğitimden sonra okul bitirme sınavına girmeleri öngörülmelidir. Bu sınavdan alacakları notlar ile 7. ve 8. öğretim yıllarındaki başarılarının aritmetik ortalaması alınarak öğrencinin gidebileceği okul türü saptanabilir.

Ticari alanda öğrencilerin gidebilecekleri 3 okul türü belirlenebilir. Bunlar;

- 8 yıllık temel eğitimden sonra doğrudan gidilebilecek okullar;
 - Ticaret liseleri (3 yıl)
 - Meslek branş okulu (2 yıl)
 - Ticari meslek okulu (3 yıl) olarak sıralanabilir.
- Aşamalı olarak devam edilebilecek okullar ise,
- Meslek üst okulu (2 yıl)
 - Meslek geliştirme okuludur.(1 yıl)

Doğrudan gidilebilecek okullara gidebilme hakkı ise şöyle elde edilmelidir;

Oluşturulacak bir sınav blokundan öğrencilerin okul bitirme sınavına girmeleri öngörülebilir. Sınav bloku ise şöyle oluşturulabilir;

- Türkçe (zorunlu)
- Matematik (zorunlu)
- Seçimlik ders (fen bilgileri, ekonomi, teknik)

Ticari alanda eğitimine devam etmek isteyen öğrenciler 2 zorunlu sınav dersine seçimlik ekonomi dersini de ekleyerek kendi sınav bloklarını oluşturabilirler.

Ticaret lisesine devam edebilmek için okul yıllarındaki notları ile okul bitirme sınavında aldığı notların aritmetik ortalamasının 5 üzerinden en az 3.5 olması koşulu aranabilir.

Notları 3 ile 3,5 arası olan öğrenciler ekonomi dersinden bitirme sınavına girmiş olmak koşulu ile ticari meslek branş okuluna gitme hakkı elde edebilir.

Notları daha az olan öğrenciler ise meslek okuluna gönderilerek meslek öğrenmeleri sağlanabilir. Ancak meslek okulunda başarılı olan öğrenciler, yani meslek okulunu bitirme not ortalaması 4 ve daha yukarı olan öğrencilere meslek geliştirme okuluna, ayrıca meslek branş okulunda başarılı olan öğrencileri içinde okul bitirme not ortalaması 3.5'in üzerinde olan öğrenciler içinde bir üst okula gitme hakkı tanınması uygun olur.

Üniversitede ise muhasebe dersleri, en azından ön lisans aşamasında bütün öğrencilerin almak zorunda oldukları ders şeklinde düzenlenerek öğrencilerin üniversite öncesi almış oldukları bilgi ve becerinin yanında geliştirilmeye çalışılan faziletler üniversitede

geliştirilerek ve pekiştirilerek çalışma yaşamına nitelikli elemanların katılması sağlanabilir.

SONUÇ

Eğitim ve öğretim, özellikle muhasebe eğitim ve öğretimi ile ekonominin gereksinim duyduğu elemanlar yetiştirilmesi sağlanır. Yetiştirilen elemanlara sadece mesleki bilgilerin değil, aynı zamanda genel bir eğitimin de verilmesi gerekir. Aynı zamanda yetiştirilen genç nesillerin çağın gelişmelerine ayak uydurabilecek, ekonomik sorunları anlayabilecek, sorunlara çözüm üretebilecek ve bunları bağımsız olarak uygulayabilecek ve grup çalışmalarının içinde yer alabilecek şekilde eğitilmesi gerekir.

Almanyada verilen ticari eğitim bir bütünsellik, aynı zamanda bütünselliğin içinde bireysellik(okul düzeyinde) göstermektedir. Sistem bir zincirin halkaları gibi birbirini tamamlayan ve geliştiren bir yapıya sahip olup, aynı zamanda başarıyı da her seviyede ödüllendirmektedir. İlkokuldan sonra liselere giderek yüksek öğrenim görebilme şansını kaybeden öğrenciler daha sonraki yıllarda başarılı oldukları takdirde, yüksek öğrenim görme hakkını tekrar elde edebilirler.

Almanya'daki eyaletler içinde en güçlü meslek eğitimi verdiğini söyleyebileceğimiz Baden-Württemberg Eyaleti'nde 40'ın üzerinde ticari meslek okullarında öğretilmektedir. İkili sistem içinde yapılan bu eğitim ve öğretim ile nitelikli elemanlar yetiştirilmektedir. İşletmeler ile ortaklaşa yürütülen bu eğitim ve öğretim çalışmasında işletmeler, eğitim ve öğretimin pratik kısmını, okullar ise kuramsal yönünü üstlenmiş bulunmaktadır.

Diğer tam gün ticari okullarda muhasebe dersi birbirinin tekrarı değil, birbirinin devamı olacak şekilde düzenlenmiştir.

Orta düzeyde yönetici olarak çalışabilecek nitelikli elemanların yetiştirilmesine yönelik olarak düzenlenmiş okullarda muhasebe dersi özel bir öneme sahiptir. Yani merkezi derslerden bir tanesidir.

Ticaret liselerinde verilen muhasebe dersi bu okul türünün profil derslerinden olup, öğrenci bu okulda elde ettiği bilgiler ile, eğer yüksek öğrenimini ekonomi alanında yapacak ise, önemli bir avantaja

sahip olmaktadır. Bu avantaj fakülte öğrenimi sırasında almak zorunda olduğu muhasebe derslerini kısa süre içinde vererek diğer derslere daha fazla zaman ayırma olanağına kavuşabilmektedir.

Normal koşullarda temel eğitimi bitiren öğrencilerin ticari bir meslek yapma hakları kuramsal olarak bulunmasına rağmen bunun pratikte pek anlamı yoktur. Uygulama işletmeleri ticari bir meslek öğretimi için temel eğitimi bitirmiş öğrencileri pek tercih etmemektedirler. Bu yüzden ticari bir meslek yapma yeri bulabilmek için öğrenciler ticari mesleki okullara devam ederek kendilerine bir avantaj yaratmaya çalışmaktadırlar.

Yüksek öğretimin temel öğretim aşamasında finansal ve maliyet muhasebesi dersleri verilmekte ve 5. dönemden itibaren muhasebe uzmanlık bilim dalları olarak öğrencilerin seçimine sunulmaktadır. İleride muhasebe mesleği alanında çalışacak olan öğrenciler için sağlam bir meslek bilgisi verilmektedir.

Ekonominin gereksinim duyduğu nitelikli elemanları yetiştirebilmek ve muhasebe eğitimine belli bir kalite getirebileceği düşüncesi ile ülkemiz koşulları da dikkate alınarak önerdiğimiz modelde, 8 yıllık temel eğitimden sonra ticari alanda üniversite öncesi düzeyde yapılması gereken eğitim dikkate alınmıştır. Bu süreç belirleyicidir. Modele göre temel eğitimden sonra öğrenciler temel eğitimi bitirme not ortalamalarına göre gidebilecekleri okullar belirlenmektedir. Bu ayırım aracılığıyla hem üniversitelere nitelikli öğrencilerin gelmesi sağlanacak hem de gereksinim duyulan ara gücü elemanlar yetiştirilebilecektir. Aynı zamanda liselerin öğrenci yükü hafifletilmekte ve liselere gidemeyecek durumda olan öğrencilere bir meslek öğretilerek nitelikli meslek eleman olarak çalışma yaşamına atılmaları sağlanabilecektir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Ministerium für Kultus und Sport, **Berufliche Bildung in Baden-Württemberg**, Vereinigte Offset- druckereien, Mannheim Heidelberg, 1994

-----, **Lehrplanrevision im beruflichen Schulwesen**, Kultus und Unterricht, Amtsblatt des Ministeriums für Kultus und Sport Baden-Württemberg, Neckar Verlag, 27/1987

Şengel Salim, **Almanya'da Muhasebe Eğitimi Baden-Württemberg Eyaleti Stuttgart Hohenheim Üniversitesi Uygulaması**, Basılmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998

Universität Hohenheim, **Prüfungsordnung der Universität Hohenheim für den Diplomsstudiengang Wirtschaftswissenschaften**, Amtliche Mitteilungen der Universität Hohenheim, Nr.359, 31.Mai.1996

-----, **Studienplan für das Studium der Wirtschaftswissenschaften an der Universität Hohenheim**, Die Druckerei der Universität Hohenheim, 1997